

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 56. De casibus vehementis suspicionis h[a]ereseos in iure
expressis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

quationis negotium antefatum, suspecti de ha-
resi sunt habendi vehementer. Iste casus patet: Iste
præfatus in pedientibus auxiliu, con-
siliu, vel fauorem, tamquam iuris & principalis
iudicis mandati in causa fidei contumaces sicut
& impediens sapefati, excommunicationis la-
queum non euadit. patet per c. Vt inquisitionis
negotium in §. fin.

4 Quartus casus est; quod quicumque instruxe-
rit per inquisitores citatos hereticos, vel eorum
credentes, quod subtrahant veritatem, vel ut as-
serant falsitatem, suspecti de heresi vehementer
sunt habendi. Hic casus sic apparet: Fauere hæ-
reticis, in errore, seu aliquid facere in fauore hæ-
retice prauitatis, suspicionem de heresi adicit
vehementem, ut patet ex præfato casu statim di-
cto: Tales autem sunt præfati instruente citato
de eglanda veritate, vel dicenda falsitate. Er-
go suspecti sunt de heresi vehementer. hoc pa-
tet ex ca. Accusatus, in §. finali.

5 Quintus casus est; quod omnis excommuni-
catus ex causa fidei, ut pote, quia impedit inquisi-
tionis negotium: vel citatus, contumaciter se ab-
sentat, vel instruit citatos de celata veritate, vel
dicenda falsitate: vel liberando captos pro here-
tica prauitate: vel se fidei negotio opponendo: vel
hereticis fauendo: defensado: receptado: vel pur-
gare se nolendo, vel alio quouis modo, quam ex-
communicationem si sustinuerit per annu ani-
mationem, sic ipso iure ut hereticus condem-
natus: quod quilibet talis de heresi suspectus est
vehementer. Hic casus apparet ex prædictis, &
apparet specialiter ex duobus.

Primo, quia excommunicatio in causa fidei
non incurritur, nisi propter contumaciam in ea-
dem causa, contumacia autem in causa fidei in-
differenter suspicioni presumptionem adicit ve-
hementem, igitur tales de heresi vehementer ha-
bendi sunt suspecti.

Secundo, quia violenta suspicio confurgit ex
vehementis, & ea præsupponit sicut superlatiuu
comparatiuum, ut dicit Ioan. And. super c. Cum
contumacia allegato frequentius. Si enim exco-
municatio in causa non fidei, si per annum ste-
tuerit, possunt citari per Inquisitorem tanquam
de fide leuiter suspecti, de fide responsum, ut si iatur
ambulet in tenebris, vel in luce, quia videtur
de sacramentis Ecclesie male sapere, ut dicit Ho-
stien. in summa tit. de heret. §. qualiter deprehē-
datur: nonne longe plus excommunicati in cau-
sa fidei, & contumaces, etiam antequam annus
transeat, suspecti sunt vehementer, præsertim si
si annus transierit, non leuiter suspecti, nec vehē-
menter, sed violententer sunt suspecti ipso iure, &
ut heretici condemnandi?

6 Sextus casus est; quod omnes hereticorum fa-
utores, & defensores & receptatores vehementer
de heresi sunt suspecti, ut patet supra casu statim
posito. Hic casus sic apparet: Omnes excommu-
nicati in causa fidei & contumacia, vehementer
sunt de heresi suspecti, ut patet ex casu statim po-
sito: Prædicti autem fautores hereticorum, re-
ceptatores & defensores ex causa prædicta sunt

A excommunicati: patet ex c. Excommunicamus
r. §. credentes. ubi sic dicitur, extra de heret. li. 5
Credentes prætere, receptatores, defensores, &
fautores hereticorum excommunicationi decer-
nimus subiicere.

7 Septimus casus est; quod quicumque propter agni-
torum hereticorum familiaritatem, est de here-
si infamatus, ratione dicta familiaritatis, vehe-
menter de heresi est suspectus. Hic casus patet ex
ca. Inter sollicitudines, extra de purg. cano. Vbi
apparet, quod ratione infamie de heresi, fuit cui-
dam decano in dicta purgatio canonica: & ratio-
ne hereticorum familiaritatis abiuratio publica
& ratione scādali fuit priuatus beneficio, quou-
que se ad alium sopiretur.

8 Octauus casus est; quod quicumque eos, quos
scit hereticos, scienter receptat: deducit: visitat, si
ue associat: ac dona seu munera eis dat, seu mit-
tit: seu alias fauorem eis impendit, qui excusari
nō possit, quin sit in fauorem magis culpe, quā
personæ, suspecti tales vehementer de heresi sunt
habendi, cum ex approbato a se errore nō sit du-
bium id fecisse. Hic casus patet ex cap. Accusa-
tus, extra de heret. lib. 6. §. illis quoque, ubi ma-
nifeste apparet, quod qui antea abiurauit, si etia
abiurauerit ex sola suspitione vehementi sus-
pectus & nō deprehensus, si prædicta hereticis im-
pendat, relapsus est iudicandus: Nonne ergo ubi
non abiurauerit, lapsus vehementer est presumē-
dus: si prædictus post abiurationem est presumē-
dus relapsus, ante abiurationem nō erit vehemē-
ter presumendus lapsus: Re vera fortius.

9 Nonus casus est; quod quicumque in causa fi-
dei iudicialiter est conuictus se negare dixisse,
quod ante affirmauit, vel quod asseruit mendaciu
vel commisit periurium, ex utroquo prædictorum
in causa fidei suspectus sit de heresi vehementer.
Hic casus apparet plene in ca. Litteras, extra de
presump. ubi recitatur, quod quidam Guillelmus
nomine, confessus fuerat, quod tam ipse, quā fra-
ter suus heresi iunio iā uiderant: postea nega-
uit, quod non dixerat de fratre suo sed de seipso,
& quia frater suus post in dicta purgatio canonica,
ipse Guillelmus ipsam purgauit, et ideo addit
dominus Papa, quod quia iste Guillelmus quod
ante dixerat, scilicet fratrem suum hereticum fuisse,
se negat se dixisse, cum postmodum ipsum fra-
tre de heresi compurgauit, & ex consequetia di-
xisse mendacium, asserendo fratrem suum fuisse
se hereticum, vel commississe in Deum periurium
cum purgando, & iurando, se credere fratrem suum
non fuisse hereticum: habuit dictum G. suspectum
de heresi vehementer.

10 Decimus casus habetur non directe in iure
communi, sed priuato. Nam in consultationibus
domini Archiepiscopi Tarraconen. & suffraga-
neorum, eius in concilio generalis, & in quibus
interfuit frater Raymūdu de Pegnaforte, ad in-
quisitores Aragonie hereticæ prauitatis, talis fuit
casus approbatus: quod quidam, vel facit aliquid
cōtra fidē, & hoc semel, suspectus sit leuiter de
heresi: qui autē bis vel ter, suspectus sit de here-
si vehementer, qui autem pluries, & frequenter
suspe-

Refertur su-
pra fol. 210.

uidet fol. 220.
u. suspectus
fol. 267. l. 6.

suspectus sit de heresi vehementissime. Isti decem casus patent ex iuribus allegatis.

COMMENT. LXXXI.

Tamest valde laboriosum sit in qualibet arte casus singulares & indiuiduos prescribere, cum in diuidua ab arte repellantur, ut admonet philosophi, nihilominus hic Emericus, ut absolutam tradat Inquisitoribus eorum, quae ad suum munus pertinent, cognitionem, etiam particulares casus commemorat, non tamen omnes, qui contingere possunt; id enim impossibile esset, sed eos tantum, qui varijs iuris locis continentur, eosdem retulit breuiter. *Campegius apud Zanchinum c. 20. vers. suspecti. & Locutus in opere iudiciali verbo, suspicio. nu. 10. ver. casus autem, quo loco alios plures addit omnino Inquisitoribus & consultoribus cognoscendos.*

a Secundus casus est, quod quicumque impedit inquisitionis officium.] Emericus bifariam probat eos qui scienter directe vel indirecte impediunt inquisitionis officium suspectos vehementer habendos: Primo ratione, inde auctoritate. Ratio talis est: Qui impedit officium inquisitionis, excommunicatus est, & elapso anno sit suspectus violenter, ergo prius vehementer suspectus habendus erit: nam suspicio violenta non consurgit ex leui, quamuis ab ea quandoque incipiat, sed ex vehementi. Auctoritate vero ita probat: *Urbanus ait, posse animaduerti in impeditores, velut in fautores & defensores haereticorum: fautores autem & defensores vehementer suspecti sunt, ergo & impeditores.*

Impeditores
S. Inquisicio-
nis ut vehe-
menter sus-
pecti quod aliquando fallit.

Et quamquam hac sententia de ratione iuris stricta verissima sit, nihilominus tamen saltem in illis qui indirecte impediunt, temperanda videtur, considerata personarum, & factorum qualitate: nam si quis ratione affectionis potius quam odij quod habeat contra fidem, aut sacrum officium, consanguineis aut amicis suis fauendo, Inquisitores aut eorum officiales impediuerit, quamuis acriter sit puniendus, forte tamen non est credendus vehementer suspectus: & hoc praesertim haberet locum in illis, qui non adeo callent fidei causas, quales sunt rustici, & plebei. Quam ab rem antequam abiuratio de vehementi talibus imponatur, propter periculum relabendi, & traditionis curie seculari, diligenter est personarum qualitas perpendenda.

Atque haec eadem obseruanda penitus existimo in illis, qui prestant auxilium, consilium, vel fauorem impeditoribus sacri officij, quos in tertio casu, vehementer etiam suspectos asserit Emericus.

In quarto casu nulla occurrit difficultas: nam & verissima est Emerici doctrina, & colligitur ex loco quem citat, quo spectat etiam illud *Ambrosii lib. 1. de officijs c. 36. relatum in cap. non in inferenda. 23. q. 2. Qui non repellit, inquit, a locio iniuriam si potest, tam est in vitio, quam ille qui facit.*

b Seu alias fauorem eis impedit, qui excusari non possit, quin sit in fauore magis culpae quam personae.] Ex his verbis dirimitur quaestio illa anceps & dubia: An qui receptant, & defendunt consanguineos, seu aliter praestant eis consilium, auxilium, & fauorem, in causa heresis mitius puniri debeant, iuxta dispositionem l. 2. ff. de receptato. per quam

receptantes
& defendentes
consanguineos,
an mitius ple-
nendi in hoc
crimine.

in minoribus quibusdam delictis non esse admodum seueri in hos homines animaduertendum scribit *Paulus Iurisconsultus*, in hac verba: Eos apud quos affinis vel cognatus latro conseruatus est, neque absolutus, neque seueri admodum puniendos: non enim par est eorum delictum, & eorum, qui nihil ad se pertinentes latrones recipiunt. *haec ibi. Quam legem in receptantibus consanguineos hereticos, aut alios coplices in hoc crimine propter eius immunitatem noluerit habere locum Repertorium Inquisitorium verbo, receptatores. §. sed tamen si receptatus. & Paulus Grilandus tract. de haeret. q. 9. nu. 2.*

Sed *Zanchinus tract. de haeret. c. 4. nu. 3. & c. 6. nu. 3. & ibi Campegius, & Carverius tract. de haeret. nu. 167. & Locutus in opere iudiciali verbo, receptatores, nu. 7. & Simacas de cath. in sit. tit. 15. nu. 20. & 21. & Hieronym. Gigas tract. de crimine laesa maiestatis lib. 3. tit. De pluribus & varijs quaestionibus, q. 5. nu. 3. & Andreas Tirag. tra. de penis temperan. aut remittendis, causa 4. 20. & 21. & alij locum habere praeditam legem etiam in receptantibus consanguineos criminis laesa maiestatis reos assererunt: quam sententiam non obscure tenet hic Emericus: quia ratione sanguinis & naturalis affectionis, non fidei contemptu, aut haereseos amore id fecisse videntur, quamuis enim haeretici sint, at iure naturae coniuncti sunt, nec possunt facile iura naturae exuere, & propterea plurimum ei tribuendum est, & putandum est hos consanguineos suos receptasse, non tanquam haereticos sed tamquam consanguineos, atque haec sententia mitius est & communior, ideoque obseruanda mihi videtur.*

Ceterum multa in hac causa considerare oportet. Primum est, quod qui receptat consanguineos, quamuis mitius puniri debeant, non tamen excusantur a tota poena, ut tradit multi ex praecipitis iudicibus, apertissime praefata legis verba, quia non sunt penitus immunes a delicto.

D Rursus, consanguineorum seu coniuictorum ratio habenda erit: nam si filius receptans patrem haereticum, uxor virum, frater fratrem, leuius puniendi sunt, quam si remotiores, siue alios non usque adeo coniunctos receptassent, aut defendissent.

Postremo, ut haec sententia locum habeat, necessarium est, ut qui receptat, non participet in crimine cum receptatis: nam si participet eiusdem criminis fuerit, ordinaria poena puniendus erit, ut late & vere probat *Gadinus tra. de malef. tit. de furibus & latron. nu. 13.*

Nunquid autem eadem sententia etiam locum habet in receptantibus extraneos, amicissimos tamen, item amantes, dubium videtur: *Tiraquellus tamen tract. de penis temperan. aut remittendis, causa 4. & 22. non inepte contendit locum habere, quoniam amicitia, ut ait Valer. Max. lib. 14. c. 7. vinculum potius est, & praualidum, neque vlla ex parte sanguinis viribus inferius, & amicitia ipsa veluti quaedam fraternitas est. l. verum. ff. pro socio. notat Socinus consi. 263. & Iason in l. qua doris. ff. sol. mat.*

Tam amore capti receptantes, mitius quoque videntur puniendi, cum amor immodicus furori aequiparetur, ac interdum etiam furor appelletur. *cap. cum in iuuentute. de prescriptio. Cicero libro quarto, Tullianus.*

seculari. quod est. Bald. in l. precibus. C. de impub. et A
alijs subdit: quem sequitur Franciscus Curtius se-
rior cons. 67. Sed si quis velit hanc sententiam se-
quii (quod non reprehenderim) amicitia, & amoris
qualitatem contemplari debet; neque enim quicquid
amicitia, sed maxima; nec quivis amor, sed ingens
hoc lenioris pan. a beneficium prastabit.

Vbi manifeste apparet, qd qui antea abiura-
vit, &c. Hic locus est obscurus: ceterum si pau-
lo diligētius series inspicatur, hinc videtur esse Ey-
merici propositum: Quicumque scienter recepat he-
reticos, & cet. suspectus est vehementer; quod ita
probat: Qui prius abiuravit de vehementi aliquam
heresim, si postea hereticos recepat, vel lapsus iudi-
catur, cap. accusatus, §. alioque. de heret. lib. 6. ergo
qui ista facit, ante abiurationem proculdubio ven-
densus est vehementer lapsus, seu suspectus, cū vi-
lenta præsumptio (vt alibi scripsit auctor) nō oria-
tur nisi ex vehementi suspitione.

Jam Emericus hic apertissime sentit, cum qui
ob vehementem suspitionem abiuravit heresim, si
postea cum hereticis communicat, eo ipso relapsus
esse censendum: quod etiam asseruit paulo antea, q.
55. nu. 14. vers. tertius, quando hereticos recepat.
atque hanc sententiam secundum superficiem asse-
rere videtur Alexander III. in cap. accusatus, §.
ille quoque. de heret. lib. 6. quo etiam videtur hoc lo-
co Emericus ad hoc adstruendum.

Ceterum hac sententia tuta nō est, nec vllō mo-
do observanda in praxi, cū sit valde periculosa: quo-
niam vt aliquis damnetur, & curiæ seculari tradi-
tur velut relapsus, necesse est vt saltem semel de ha-
resi relapsi plene constet in iudicio, quod apertissime
etiam colligitur ex dicto cap. accusatus, §. ille
quoque. vbi sunt illa verba: Constat, vel nūc
constatque nullo modo suspitioni etiam vehementi
possunt accommodari. Cum itaque qui prius abiura-
vit vehementi, de nulla heresi fuerit plene conui-
ctus, nec postea communicatur de heresi, ob id quia
receptus, aut deducat hereticos, hęc enim facta su-
spicionem heresis, non expressam heresim præ se fe-
runt, relinquuntur omnino, vt hic nullo modo debeat
conferri relapsus: atque hanc sententiam sequitur Al-
fonsus Castrius, lib. 2. de iusta heret. punitio. cap. 2.
& apertissime Gemmanus in dicto ca. accusatus.
§. ille quoque. vers. quero an sufficiat. quos laudat
Simancas de cath. instit. tit. 57. nu. 5. quibus libetis-
sime subterib. quare canendus est hic Emerici locus
d. Decimus casus habetur, &c. Præter hos de-
cem casus vehementis suspitionis, quos ex commu-
ni iure recensuit Emericus, sunt & alij propē infi-
miti, qui nulla arte præscribi possunt: quoniam fa-
ctis, & dictis ex quibus vehementis suspicio oriri po-
test, nullis adhuc sunt limitibus circumscripta, mul-
tos tamen casus singulares vehementis suspitionis
præter hos decē enumeravit Umberto. Locutus in
opere iudiciali verbosus suspicio. nu. 19. & sequen. &
Zanchinus tracta. de heret. c. 35. quos libenter omit-
to, cum obuij pessimi extent horum auctori scripta.

Illis ex Ioane Roias singu. 5. nu. 6. & 7. & nu.
17. & 18. addi potest sequens: Qui non reuelat
hereticos proprijs iudicibus, saltem vehementer
redditur de heresi suspectus, dixit, saltem, quoniam

Alfonsus Castrius, li. 2. c. 25. in prin. de iusta here-
punitio. non reuelant in hereticos, violenter dicit es-
se suspectum: quod est nimis crudeliter, nec vllō pro-
sus iure nititur, neque sententiam habet. Alfonsus, ne-
que Ioannis Roias arbitror secunde amplectendū in-
diti in hęc, cum multis modis qui non reuelat hereti-
cos excusari possit, vt dixi supra super q. 53. §. ac nō
videtur. Tunc autem sententia Ioannis de Roias lo-
cum habere posset, cum nulla adesset probabilis cau-
sa cur nō reuelaret, vel in iudicio interrogatus eos
scienter celauerit, iuxta doctrinam Zanchini tract.
de heret. c. 7. nu. 4.

De eo qui retinet libros prohibitos, que nonnulli
vehementer suspitionem esse dicunt, quid sentiam, di-
xi in principio huius partis super c. fraternitatis. §.
sed alter casus. &c. 73.

De eo qui viuente prima vxore legitima aliam
vxorem accepit, an iurisdictioni Inquisitorum sub-
iciatur, recte quarit Repertorium Inquisitorū ver-
bo, contrahens, & latissime Albertinus tractat. de
agnos. asser. q. 23. & Simancas de cath. instit. tit.
40. Equidem qui scienter cum pluribus simul ma-
trimonium contrahit, recte ab Inquisitoribus Apo-
stolicis indicatur, quia male sentire videtur de sa-
cramento matrimonij, & propterea vt vehementer
suspecti solent tales regulariter abiurare, sed multa
quandoque solent suspitionem leuē efficere, interdū
etiam omnem suspitionem excludere quod est iudi-
canti diligenter obseruandum.

Ille quoque grauiter peccat, nec leuem contrahit
malæ credētiæ suspitionē, qui in sacramento confes-
sionis vel ad venerem, vel ad quaque flagitia seu
peccata prouocat confitentem, & propterea iure etiam
optimo, iudicio Inquisitorum subiectus est. Sed in
hoc multa sunt capita, & circumstantiæ consideran-
da, quæ gratia breuitatis omitto.

In extrauaganti Ioannis xxij. incipien. Ad no-
strum. tit. de regula. iur. communes. vehementer
de heresi suspecti arguuntur religiosi, qui in parti-
bus vltimarum absque superiorum licētia commo-
rantes, detrahunt Sanctæ Romanæ Ecclesiæ consi-
tutionibus, & alia multa a fide denia in suis sermo-
nibus, & secretis colloquutionibus enomere insanis
ausibus non verentur.

Jam vt vno verbo cōplectar easque vehementer
reddunt aliquem de heresi suspectum, dico vniuer-
sa illa indicia vehementer hæresis arguere suspicio-
nem, quæ frequenter, & facile solent hæresim secum
ferre: vt si quis sciens matrimonium contrahat cū
hereticis: amicitiam cum eis inear: ad eos cōfugiat:
litteras aut nuntios ad eos mittat; aut alio quouis
modo, qui probabili ratione excusari non possit, hæ-
reticos recipiat, defendat, excuset, laudet, & similia;
hęc enim indicia frequenter hæresim inducunt, ac
facile indicant aliquem mentis errorem, & propte-
rea suspitionem includunt vehementem.

Postremo vnum hoc præ ceteris habeant Inqui-
sitores ante oculos, ne facile credāt hūc vel illū es-
se vehementer suspectū, quia in hoc vel illo auctore
reperiāt ex tali, vel tali causa oriri vehementē su-
spicionem; nam plurimum semper sunt, & persona-
rum, & causarum circumstantiæ considerandæ, ex
quibus interdum vehementis suspicio, interdū lenis,
inter-

Binas cupias
contrahens si
suspectus est de
heresi.

Suspectus est
qui ad peccā
dū sollicitat
confitentē in
sacramentocō
fessionis.

Que indicia
fac ant vehe-
mentem hæ-
resis suspicio-
nem.

interdum vero nulla oritur, ut in eo qui retinet li-
bros prohibitos ostendi supra hac. 2. par. super cap.
fraseruitatis. §. est supradictis. & seq. & in ceteris
causis idem ex considerandum. ne quid unquam du-
rius quam postulat equum, statuat.

QVÆSTIO LVII.

De diffamatis de hæresi.

S Y M M A R I V M.

1. Diffamati de hæresi qui dicantur.
2. Diffamatis canonica purgatio est indicenda etiam si per testes infames sint delati.
3. Et apud malos ac viles sint infamati.
4. Sive ab æmulis ortum habuerit infamia.

Vinquagesima septima quæstio est:
Diffamati de hæresi, qui sunt?

Ad hanc respondemus, quod illi dicuntur de hæresi diffamati, de quibus est publica vox, & fama, & communiter apud omnes simplices, quod talem hæresim prædicauerint seu defæsaerint, vel alias illi adhærent.

2. Et talibus est purgatio canonica indicenda, iuxta cap. Inter sollicitudines. extra de purg. cano. Nec refert an fuerint infamati per graues, & bonos testes, an per infames, & viles: utpote per perituros, & hæreticos, ut in c. Accusatus. §. licet. extra de hæret. li. 6. per excommunicatos, & in crimine participes, ut in c. Contra Christianos. eod. tit. & lib. qui omnes in hoc crimine ad testificandum admittuntur.

3. Refert ne an sit infamatus de hoc crimine apud bonos, & graues, vel apud viles, & vitios irretitos? certe non, quantum ad indicendam purgationem; sicut nec ibi, quantum ad condemnationem. Nunquid est maior labes hæresis infamia, quam hæresis ipsa? certe non, quantum ad indicendam purgationem; Grauius est forte cõuictum de ipso crimine, quam de criminis infamia volitante. Si ergo creditur criminosis in illo, nunquid plus in isto? certe sic. Et in probationem huius c. Inter sollicitudines, & c. Excommunicamus. præalleg. & allega. c. Ut officium, & c. Inquisitores, & omnia alia eo. ti. li. 6. loquuntur de infamatis de hæresi indistincte, nullam faciëntia penitus mentionem, an apud bonos, & graues, vel apud malos, & viles fuerint infamati.

4. Nec refert etiam an infamia habuerit ortum ab æmulis, vel amicis, nec in hoc crimine, nec in alijs, postquam habuerit initium a qualitatibus facti, & conditionibus, ut est textus rotundus extra de purg. cano. c. Accedens. Sufficit enim quod sint publice infamati ad hoc quod eis purgatio canonica indicatur, in quam si non cõsenserint, sunt anathematis gladio feriendi: & si per annum in excommunicatione persisterint, sunt velut hæretici condemnandi, ut habetur clare eo. li. 5. c. Excommunicamus. 1. §. qui autem.

COMMEN. LXXXII.

Materiam huius quæstionis tractat Locutus in opere iudiciali verbo, diffamatus, et Reperitorij Inquisitorum verbo, diffamatus. & Zavelinus tract. de hæret. c. 11. nu. 3. & ibi Campegius, de alij competentibus locis. Est autem frequens etiam in hoc tribunali diffamationis usus, cum ex diffamatione Inquisitores inquirere possunt in diffamator de hæresi, & propterea quid sit in hoc articulo obseruandum, explicat hic luculenter Emericus.

a. Ad hanc respondemus, quod illi dicuntur de hæresi diffamati, de quibus est publica vox, & fama, & c. Concilium Tolosanum, ca. 16. §. illos etiam in hæc verba describat diffamatos de hæresi. Illos autem debent pro diffamatis habere, contra quos publica fama clamat, vel de quorum diffamatione apud bonos, & graues coram Episcopo loci legitime constiterit, hæc ibi. & quomodo quæ dicatur diffamatus, tradit etiam Bar. in l. turpia. §. 1. nu. 3. ff. de leg. 1.

b. Et talibus est purgatio canonica indicenda, & c. Qualis autem ritus debeat in hac purgatione indicenda obseruari, tradit copiose Emericus in secundo modo processum fidei terminandi: & dixi copiose.

c. Purgatio vero diffamatis tantum iniungitur, si præter infamiam alia suspiciõnis hæresis adessent indicia, abiuratio quoque esset imponenda, ut docuit Emericus, 3. par. in 7. modo processum fidei terminandi, de quo quid sit sentiendum dicam ibi. & de purgatione canonica egi etiam supra in hac 2. parte super c. inter sollicitudines.

c. Nec refert an fuerint infamati per graues, & bonos testes, an per infames & viles. Sed videtur aduersari Concilium Tolosanum paulo antea relatum, quod postulare videtur testes graues, & bonos ad probandum diffamationem alicuius seu per hæresim, cum Emericus hic dicat parum referre an testes apud quos est infamia de aliquo sint inuicem necne. Hæc controversia ita mihi breuiter videtur dirimenda, ut diffamatio, aut infamia de hæresi perfecte probetur, duo testes boni, & graues sufficiant, ut disserui inf. par. 3. nu. 78. & ita videtur intelligendum Concilium Tolosanum paulo antea relatum, & ubi sic fuerit probata diffamatio contra aliquem, pœna ordinaria erit diffamatis de hæresi iniungenda, id est, illa quæ talibus iure solet iniungi, qualis est canonica purgatio, quod si testes fuerint viles, & infames, licet conueniendi non sint, ad hoc ut ex dictis eorum ad inquirendum procedatur.

duo tamen ex illis non videtur sufficientes ad hoc ut diffamato pœna ordinaria imponatur, sed mirum erit tractandus, nec ad purgationem subuendenda erit exigendus, nisi plenior probatio accedat, & alia indicia, & adminicula simul cum diffamatione cooperantur; quoniam duo testes soli minus idonei in causis, in quibus ad testificandum admittuntur, nunquam sufficiunt ad hoc, ut ex dictis eorum reo pœna ordinaria imponatur, ut late docui inf. par. 3. super q. 64. ubi ita cum communi Doctorum sententia interpretor in hoc loco ab Emerico allata. Nam quomodo